

Крепостта Букелон и районът на село Маточина предизвикаха интереса на учените на Националната историческа конференция в Свиленград

Четвъртък, 2 Октомври 2025

Утвърдени учени сред най-добрите познавачи на българската и балканска средновековна история, млади изследователи и местни краеведи участваха в Националната историческа конференция в Свиленград на тема „Втората българска държава и латините“ - 820 години от битката край Букелон. Събитието е организирано от Исторически музей – Свиленград и е част от празничната програма за Деня на града – 5 октомври.

Конференцията откри кметът на общината арх. Анастас Карчев. Той се обърна с благодарност към учените, проявили интерес по темата, и отбеляза потенциала на района на село Маточина и Сакар за културно-исторически и екотуризъм. Кметът изтъкна усилията на общината да го развива като атрактивен, но малко познат туристически маршрут, за което ще допринесе и провеждането на научната конференция.

Фокус на историческия форум бяха крепостта Букелон и районът около село Маточина, където на 14 април 1205 г. в зоната между крепостта и Адрианопол цар Калоян разбива латините и пленява император Балдуин Фландърски. Изнесените доклади разкриха допълнителни сведения относно социално-икономическото развитие на България и територията на днешния Свиленград през XIII –

XIV век на базата на нови източници, архивни материали и теренни проучвания. По време на конференцията се проведоха оживени дискусии, в които се включиха както учените, така и присъстващите граждани, ученици и учители. Предстои издаването на сборник с представените доклади и съобщения. На втория ден от събитието участниците, водени от директора на Историческия музей Елена Митева, посетиха село Маточина, крепостта Букелон, старата сграда на някогашната митница и църквата в селото, както и скалната църква при село Михалич.

Проф. д-р Пламен Павлов отбеляза, че крепостта Букелон е сред най-ценните средновековни крепости в България, с висока степен на съхраненост поради разположението ѝ в гранична и охраняема зона. Този туристически маршрут би бил интересен и за западния свят заради връзката му с Латинската империя и четвъртия кръстоносен поход. В доклада си „Щрихи към политическия портрет на цар Калоян“ проф. Павлов разгледа личността на Калоян, който затвърждава независимостта и международния престиж на България, неговите дипломатически и държавнически умения в отношенията му както със Запада, така и с Византия и съседните народи.

Всички участници подчертаха значимостта на цар Калоян в средновековната българска история. Бяха разгледани въпроси относно стратегическото му решение за уния с папа Инокентий III, довела до признаването на властта му от католическия свят, както и уменията му за съчетаване на религиозни, политически и военни интереси за постигане на международно признание на българската държава и църква.

Д-р Анелия Маркова - ВТУ „Св.св. Кирил и Методий“, разгледа темата „Цар Калоян (1197-1207) в идеологическа борба за военно-политическо надмощие“. Доц. д-р Валери Йотов - ИМ - гр. Бяла, говори за „Въоръжение, снаряжение и облекло на куманите по данни от българските земи (XIII – XIV в.). Доц.д-р Калин Йорданов – ИБЦТ-БАН, се спря на „IV кръстоносен поход и ограбените от Константинопол реликви“. Проф. дин Димо Чешмеджиев от Кирило-Методиевски научен център при БАН представи доклада „Към въпроса за статута на Българската църква в началото на XIII век”. Църковната тема разгледа и доц. д-р Ангел Николов - СУ „Св. Кл. Охридски"- „Археологически свидетелства за унията на цар Калоян с Римската църква“. Д-р Теодора Георгиева от ПУ ,,Паисий Хилендарски‘‘/РИМ – Пловдив, представи „Антични реминисценции в описанията на Никита Хониат за българите“, а гл. ас. д-р Тотка Григорова от Кирило-Методиевски научен център при БАН изнесе допълнителни данни „Към въпроса за образа на св. Димитър". Доц.д-р Камен Станев – Кирило-Методиевския научен център при БАН се спря на въпроса „Неутзикон ли е средновековното име на крепостта до с. Мезек?“.

Голям интерес предизвика докладът с презентация на гл. ас. д-р Мариела Инкова и Панайот Антонов от НИМ-София - „Крепостта при с. Маточина. Проучвания и резултати“. Те извършват теренни проучвания на крепостта от 2017 година. Установено е, че най-ранният период е от ранножелязната епоха. Животът в укрепената площ е от късната античност 4-6 век до османския период. Открити са бронзови, медни и сребърни монети, фрагмети от пръстени, гривни, токи за колан, лъкове, стрели и ножове, части от вретено и др. Значимостта на укреплението се потвърждава от откритите на неговата територия и оловни печати. Разкрити са участъци от късноантичната източна крепостна стена, послужила като основа на средновековната кула. Установени са ремонти в периода след втората половина на X и първата половина на XI век. Намерен е и градеж на жилище. Според учените проучванията по трасето на крепостните стени, разкриването на нови структури по фортификацията, портата на укреплението и тяхното своевременно консервиране и социализиране ще засили туристическия поток към паметника.

От доклада на гл.ас. д-р Георги Сенгалевич от НАИМ-БАН „Средновековна трапезна глазирана керамика от крепостта Букелон край село Маточина, община Свиленград“ стана ясно от изследванията на керамиката, намерена в крепостта, че е произведена в керамичен цех в Адрианопол и е подобна на керамиката в Димотика от същия период.

Д-р Стефан Димитров – ИИИ-БАН, представи "Нови сведения за живота на селището при крепостта Букелон в средата на XV-XVI век“. От документи в Османския архив в Истанбул той е установил, че там са живели т. нар. войнуци- наследници на средновековните български войни.

Краеведът от Свиленград Атанас Атанасов съобщи „За митницата при селището край Букелон“. В граничното село Фикел, днес Маточина, е сформирана Митница от 1926 г. до 1939 г. с 9 участъка и 42 –ма служители. Краеведът Атанас Куманов представи съобщение за „Църквите при с. Маточина“.

ИСТОРИЧЕСКИ
МУЗЕЙ
СВИЛЕНГРАД
НАЦИОНАЛНА
НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ
„ВТОРАТА
БЪЛГАРСКА ДЪРЖАВА
И ЛАТИНИТЕ"

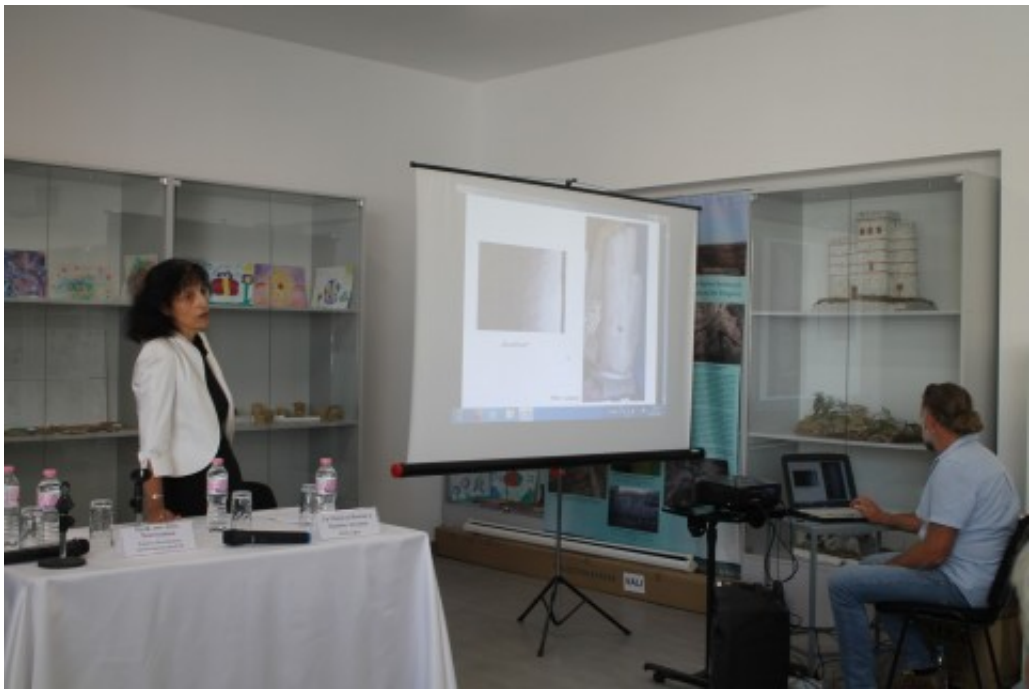

ИСТОРИЧЕСКИ
МУЗЕЙ
СВИЛЕНГРАД
НАЦИОНАЛНА
НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ
„ВТОРАТА
БЪЛГАРСКА ДЪРЖАВА
И ЛАТИНИТЕ"

ИСТОРИЧЕСКИ
МУЗЕЙ
СВИЛЕНГРАД
„ВТОРАТА
БЪЛГАРСКА ДЪРЖАВА
И ЛАТИНИТЕ"

КЪМ ВЪПРОСА ЗА ОБРАЗА НА
СВ. ДИМИТЪР

